

ACHTERKANTJES 2013-3 (oktober 2013) VERSCHENEN

In dit informatieblad kunt u lezen over:

- De Koerier, het tijdschrift voor Brabants Heem
- Herhaalde oproep: Email adressen van onze leden
- Achterkantjes op onze website
- Cursusaanbod Regionaal Archief Tilburg
- Herhaalde oproep voor deelnemers in werkgroep Genealogie (Stamboomonderzoek).
- KVL verzameling van Bep van den Berk.
- Het Sint-Jansplein in Moergestel
- Groepsfoto's, maar wie staat er op?
- Onderzoek naar boerderijen, eigendom van Kasteel Nemerlaer ten tijden van Donatus
- Sponsorproject RABObank Hart van Brabant
- Nieuw Boek over Boxtel, Esch en Liempde
- Blazer gevonden
- Nieuws uit het heemcentrum
- Congres Brabants Heem over bevrijding van de Kempen
- Nieuw boek in Oisterwijkse Historische Reeks over Volksgebouw De Schuur
- Excursie Erfgoeddepot Riel op 2 november

DE KOERIER, HET TIJDSCHRIFT VAN BRABANTS HEEM OP www.brabantsheem.nl

De stichting Brabants Heem overkoepelt momenteel 126 Brabantse heemkundekringen met meer dan 30.000 leden. Het bestuur van Brabants Heem en alle aangesloten kringen in Brabant zijn voor 100% vrijwilligersorganisaties. Daarom geeft het bestuur met enthousiasme en overtuiging veel aandacht aan het vrijwilligerswerk. Het tijdschrift "De Koerier" wordt 4 keer per jaar uitgegeven en is nu ook voor alle leden op de website te raadplegen. Allerlei activiteiten van de heemkunde-verenigingen en voor heemkundige interessante onderwerpen komen in dit tijdschrift aan bod.

HERHAALDE OPROEP: EMAIL-ADRESSEN VAN ONZE LEDEN

Op dit moment hebben we al ongeveer van 250 leden een e-mailadres.

Om u, onze leden van de Heemkundekring snel te kunnen bereiken en niet met nieuws te hoeven wachten tot het vlugschrift (elke drie maanden) uitkomt zou het wenselijk zijn dat de leden administratie beschikt over uw email adres. U kunt een mail sturen naar heemcentrum@online.nl zodat u wordt opgenomen in het bestand.

ACHTERKANTJES OP ONZE WEBSITE ! www.dekleinemeijerij.nl

De Achterkantjes die u bij elke uitgave van ons vlugschrift aantreft staan nu ook op de website.

Omdat de Achterkantjes maar 4 keer per jaar uitgegeven worden en er tussentijds van alles gebeurd is het nuttig om regelmatig de site te raadplegen zodat u goed geïnformeerd blijft.

CURSUSAANBOD REGIONAAL ARCHIEF TILBURG

Onderzoek je woonomgeving / najaar 2013 of voorjaar 2014: Wanneer is mijn huis gebouwd? Wie woonden er? Heeft er al eerder iets op deze plek gestaan? Hoe zag de omgeving er vroeger uit? Op deze vragen vind je een antwoord aan de hand van o.a. het bouwarchief, het kadaster, het bevolkingsregister en notariële archieven.

oktober - november 2013 / 4 bijeenkomsten donderdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur / data bijeenkomsten: 10 en 24 oktober, 7 en 21 november 2013 kosten: € 84,-

maart - april 2014 / 4 bijeenkomsten donderdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur / eerste bijeenkomst: wordt nog bekend gemaakt kosten: € 84,-

Oud schrift voor gevorderden: In deze vervolgcursus gaat u verder met het 'ontcijferen' van oud schrift. U oefent in het lezen van oude schriftsoorten en Nederlandstalige teksten. Aan het eind van de cursus kunt u de oude teksten eenvoudig lezen.

januari – maart 2014 / 6 lessen woensdagmiddag 14.00 tot 16.00 uur / data bijeenkomsten: 8 en 22 januari, 5 en 19 februari, 12 en 26 maart 2014, kosten: € 99,-

Familiegeschiedenis (i.s.m. Brabants Historisch Informatie Centrum): Een van je familieleden is startpunt voor onderzoek. Als eindwerkstuk schrijf je een verhaal daarover. In deze cursus leer je zoeken in diverse historische bronnen. De opdrachten, instructie en terugkoppeling zijn digitaal. Medecursisten en docenten ontmoet je tijdens twee bijeenkomsten.

februari - juni 2014 / 2 bijeenkomsten zaterdag, waarvan één bijeenkomst in BHIC en één in RAT (data wordt nog bekend gemaakt) kosten: € 84,-

Oud schrift voor beginners: Wie historisch onderzoek doet, krijgt - naarmate je verder teruggaat in de tijd - te maken met handgeschreven documenten en afwijkend taalgebruik. In deze beginnerscursus leer je vaardigheden om die handschriften te lezen en begrijpen.

april - juni 2014 / 6 lessen woensdagmiddag 14.00 tot 16.00 uur / eerste bijeenkomst: wordt nog bekend gemaakt kosten: € 99,-

Locatie, tenzij anders vermeld: Kazernehof 75, 5017 EV Tilburg

Inschrijving via boekingenRAT@mommerskwartier.nl.

Na inschrijving krijgt u bericht. De cursus gaat door bij voldoende aanmeldingen. Bij te weinig deelnemers gaat een cursus niet door en krijgt u tijdig bericht. Vragen over uw aanmelding? Neem contact op per email info@regionaalarchieftilburg.nl of bel 013-5494573

HERHAALDE OPROEP VOOR DEELNEMERS WERKGROEP GENEALOGIE (STAMBOOMONDERZOEK)

Vanuit het bestuur willen we activiteiten bevorderen die betrekking hebben heemkundige onderwerpen. Omdat veel van onze leden geïnteresseerd zijn in hun familiegeschiedenis willen we komen tot een werkgroep genealogie. De werkgroep zal zich in eerste

instantie bezig houden met het inventariseren en verzamelen van bestaande stambomen en familie beschrijvingen binnen ons werkgebied. In ons heemcentrum beschikt over het kaartsysteem van doop- trouw- en begraaf gegevens dat zich voor de digitalisering hiervan in het BHIC bevond. Belangstellenden die aan deze werkgroep willen deelnemen kunnen zich melden bij het secretariaat 0411-622230.

KVL TERREIN EN DE VERZAMELING VAN BEP VAN DEN BERK

Zoals u wellicht uit de media vernomen heeft worden er plannen ontwikkeld in en rond de gebouwen van de voormalige leerfabriek de Koninklijke Verenigde Lederfabriek Oisterwijk. Onze kring is bezig de mogelijkheden te onderzoeken om daar een expositie te realiseren van de grote verzameling KVL-attributen die oud-KVL-medewerker Bep van Den berk in de loop der tijd verzameld heeft.

HET SINT-JANSPLEIN IN MOERGESTEL

In het centrum van Moergestel op het plein voor de kerk wordt onder het Sint-Jansplein een ondergronds water verzamelbassin aangelegd. Bij deze werkzaamheden die onder toezicht stonden van een archeoloog is een put aangetroffen met een gesloten bovenzijde. Pogingen worden nu gedaan om deze put te behouden en zichtbaar te maken op het plein. Onze kring heeft zich beijverd voor archeologisch onderzoek ter plaatse en vervolgens voor het behoud van deze put en het aanbrengen van een zichtbare markering van deze vondst in het nieuwe plein.

ONDERZOEK NAAR BOERDERIJEN, eigendom van Kasteel Nemerlaer

De heer R. de Visser uit Heeswijk brengt voor een project i.s.m. de gemeente Bernheze de circa 75 pachtboerderijen in kaart die tot rond 1964 van de familie Van den Bogaerde van Terbrugge van Kasteel Heeswijk waren. Na de boedelverdeling is de Nemerlaer verkocht aan het Brabants Landschap, maar er waren heel wat meer pachtboerderijen die een relatie hadden met de Nemerlaer of met jonker Alberic als 'Heer van Moergestel'. Uit archiefonderzoek in BHIC dat hij onlangs deed, zou het wat betreft ons werkgebied onderstaande hoeven betreffen. De gegevens komen uit een pootmeestersboek van 1959. Ze zijn nog aangeduid met de oude adressen.

HAAREN: Hoef aan de Haarensse Dreef, Gever C 51, pachter G. van Gils; Hoef aan de Haarensse Dreef, Gever C 54, pachter L. van de Wouw; Hoef aan de Laan, Eind C 81, pachter Chr. van Bokstel; De Kasteelse Hoef, Gever C 83 (?), pachter A. van der Meijden; Hoefje Holleneind, Holeind A128, pachter Adr. van Nostrum.

ESCH: Klein Hoef Baarschot, B 66, pachter M. van Rooij; Groot Baarschot, B 65, C. van Gerwen.

OISTERWIJK: Hoeve De Kievitsblik, Nemerlaarweg 2, pachter W. van de Wouw; Hoefje De Schaapskooi, Nemerlaarweg 4, pachter J. Keuninx; Hoefje Roseph, Posthorensseweg 2, M. Smits.

MOERGESTEL: Hoef Watermolen, Stokeind 10, pachter L. Elderen; Kleine Hoef Moergestel, Molenstraat 1, pachter Jac. van de Wouw

SPONSORPROJECT HART VOOR ELKAAR RABOBANK HART VAN BRABANT

STEM OP HET PROJECT "PLAATSING VAN EEN HEEMKUNDIG HISTORISCH MAGAZIJN ACHTER HET HEEMCENTRUM SPOORLAAN 70 TE OISTERWIJK".

De heemkundekring heeft een project ingestuurd dat meedingt om gesponsord te worden.

Als project hebben wij gekozen voor een bijdrage om extra opslagruimte bij ons heemcentrum te plaatsen. Dit project is goedgekeurd door de RABObank en de leden kunnen nu stemmen op de diverse projecten. Help ons aan zoveel mogelijk stemmen!! Want hoe meer stemmen we ontvangen, hoe hoger de financiële bijdrage is die we krijgen voor het de realisatie van het te plaatsen heemkundig historisch magazijn achter ons Heemcentrum Spoorlaan 70 te Oisterwijk.

Dit jaar stelt Rabobank Hart van Brabant €100.000,= beschikbaar voor de actie Hart voor Elkaar. Dit bedrag mogen de leden van de Rabobank verdelen over de verschillende projecten die meedoen. De stemmen van de leden zijn dus geld waard!

Ben je lid van de Rabobank? Dan kun je van 16 oktober tot en met 6 november 2013 stemmen op ons project. Je mag maximaal twee stemmen uitbrengen. Je ontvangt bij aanvang van de stemperiode een kaart met daarop een stemcode. Let op! Als je klant bent van de Rabobank, ben je niet automatisch lid van de Rabobank. Maar je kunt altijd nog lid worden van de Rabobank en dan op ons project stemmen. Stem je ook op ons? Help je ons om ons project te realiseren?

"BOXTEL: EEN HEERLIJKHEID TUSSEN TWEE HEREN", EEN NIEUW BOEK OVER

BOXTEL, LIEMPDE EN ESCH door J.J.E.M. (Hans) de Visser, kapucijn.

In het boek (485 pagina's, 170 illustraties) staat de heerlijkheid Boxtel ten tijde van de Middel-eeuwen centraal. Meer informatie: www.elckerlijc.nl, prijs € 19,95. Boekpresentatie op 26 november 2013 in De Adelaar, Baroniestraat 75, Boxtel om 20.00 uur. Vrije toegang.

BLAZER GEVONDEN

De dagexcursie op 18 augustus naar Mechelen is een groot succes geworden. Leerzaam, afwisselend en goed van eten en drinken. Niet te zwaar, omdat er ook aan de mensen gedacht was die minder goed ter been zijn. Bij het slotdiner in Herentals heeft een van onze reisgenoten een korte blazer (licht, bijna wit van kleur) laten hangen. Die is intussen weer naar hier gebracht. Hij is op te halen op vrijdagmiddagen in het Heemcentrum, Spoorlaan 70 in Oisterwijk.

NIEUWS UIT HET HEEMCENTRUM

Bep Kusters-Dierckx heeft vrijdag haar omvangrijke scanwerk van alle foto's, negatieven en dia's op ons heemcentrum afgerond. Ze gaat nu beginnen aan de collectie van Ad Wolfs.

Intussen is Jeanne van den Akker klaar met het ordenen en netjes opbergen van de regionale bladen die we als heemkundekring hebben. Jeanne is nu begonnen aan de andere tijdschriften die we als heemkundekring in grote hoeveelheden (soms in veelvoud) bezitten. Heemkundebladen maar ook andere bladen over genealogie, volkskunde, monumentenzorg, geschiedenis. Ook hier zal eens kritisch gekeken moeten gaan worden welke we in onze bibliotheek willen houden.

Ook de dames van de bidprentjes (Jeanne van Baast en Anja van Geel) en mevr. Brands voor de gedachtenisprentjes, rouwbrieven e.d. gaan gestaag door. Ze zijn de 10.000 gepasseerd. Ze hebben nu de collectie van Rinus van der Loo onderhanden. Ze scannen die en vullen daarmee onze documentatie aan.

Gerrit de Jong heeft een begin gemaakt met al onze gescande foto's van een uniek nummer te voorzien, als voorbereiding voor het gaan beschrijven van al die plaatjes. Wie wil meewerken aan het beschrijven van de foto's? Met de website 'In Oisterwijk' www.inoisterwijk.nl is afgesproken dat zij dinsdag uit hun eigen verzameling klassefoto's e.d. publiceren om te achterhalen wie er op staan. Wij krijgen bij hun de kans vrijdags ook wekelijks een foto uit onze collectie te publiceren om te achterhalen wie er op staan. De nadruk moet hier wel liggen op groepsfoto's uit Oisterwijk! Beloofd is dat steeds daarna de zo gevonden gegevens aan ons

toegestuurd gaan worden.

Uiteraard is iedere woensdagochtend Philo IJpelaar ook steeds bezig de bibliotheek op orde te houden en onze documentatie aan te vullen. Meestal komt Jan Franken haar daarbij helpen.

Wim de Bakker

CONGRES BRABANTS HEEM OVER BEVRIJDING VAN DE KEMPEN IN 1944

Op zaterdag 26 oktober is er een Brabants-Belgisch congres over dit onderwerp in gasterij De Commanderie op de grens van Tilburg en Riel. Er zijn nog enkele plaatsen over. Om 9.30 uur ontvangst, waarna zes experts (onder wie de bekende dr. Jack Didden) uit Nederland en België ieder een lezing geven over de bevrijding van Noord-Brabant, de Belgische Kempen, en de rol van het verzet in beide landen. Dagvoorzitter is prof. Wim Klinkert, hoogleraar militaire geschiedenis. Tussendoor koffie of thee, en een uitgebreide koffietafel. Einde ca. 17 uur. De kosten voor de studiedag (inbegrepen warme lunch) zijn € 35. De congresbijdrage voor wie niet deelneemt aan de lunch, bedraagt € 15. Inschrijving is noodzakelijk, schriftelijk of via e-mail bij Jan Franken, Torenakker 97, 5056 LM Berkel-Enschot, e-mail: jjfranken@home.nl Alleen de datum van storting maakt de aanmelding definitief. Rekening ING 36 18 389 van J. Franken, Berkel-Enschot.

De Commanderie is makkelijk te bereiken, ligt dicht aan de autosnelweg A58 (afslag Tilburg-Turnhout, volg de richting Turnhout, na 400 m afslag rechts naar Riel. Na 500 m weer rechtsaf.

NIEUW BOEK IN DE OISTERWIJKSE HISTORISCHE REEKS

Op 11 oktober verschijnt deel 6 in de Oisterwijkse Historische Reeks, geschreven door Ad van den Oord. Het boek heeft de titel **“Brandpunt voor Socialisme Volksgebouw De Schuur van 1933-1999”**. Het boek is rijk geïllustreerd, telt bijna 100 pagina's en kost € 14,50. Meer informatie kunt u lezen op de website www.kwartiervanoisterwijk.nl

NIEUWE KANS ZATERDAGEXCURSIE 2 NOVEMBER ERFGOEDEPOT RIEL

De middagexcursie op 7 september jl. is helaas niet doorgedaan, omdat er te weinig aanmeldingen waren. Dat is begrijpelijk omdat diezelfde middag op de universiteit de Brabantse Erfgoed-academie werd gepresenteerd. We denken dat er toch wel belangstelling is om het interessante Erfgoeddepot in Riel te bezoeken. Natuurlijk kunt u dat ook altijd op eigen gelegenheid doen, maar voor hetzelfde bedrag (€ 5) krijgen we als groep koffie of thee, en een speciale presentatie en een rondleiding (uitleg). We gaan het dus nogmaals proberen en wel op zaterdag 2 november..

U kunt zelf rijden of voor € 2 meerijden. Vertrek: 14 uur bij sporthal De Leije, Baerdijk. Rond 17 uur zijn we weer terug.

Het Erfgoed Depot is een museum met een grote collectie. Het betreft vooral nostalgisch materiaal uit de jaren vijftig. De verzameling is thematisch tentoongesteld: werken, wonen, ambacht en religie, onderwijs, zorg en hygiëne, feesten en tradities. Naast schrijfmachines behoren ook muziek en muziekinstrumenten tot de vaste kern. Dit nieuwe museum is een doe-museum. Je mag het erfgoed uit oma's tijd niet alleen bekijken maar ook vastpakken. Na een korte introductie en een film in de koffiehoeck kunt u op eigen houtje rondkijken of op verzoek rondgeleid worden.

U kunt u opgeven bij Jan Franken, liefst per mail: jjfranken@home.nl of tel. 0135 33 33 66

OPGAVEFORMULIER DAGEXCURSIE NAAR ERFGOEDEPOT RIEL op zaterdag 2 november Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Aantal personen:

0 Ja, ik kan zelf rijden en .....personen meenemen.

0 Ik wil graag meerijden

Telefoon:

e-mail:

Deze strook in envelop opsturen naar Jan Franken, Torenakker 97 5056 LM BERKEL-ENSCHOT of stuur de gegevens per e-mail naar: jjfranken@home.nl